

Vergaderjaar 2023–2024

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

BT/ Nr. 91

VERSLAG

Vastgesteld 13 september 2024

Van zondag 28 tot en met maandag 29 juli 2024 vond in Boedapest, Hongarije, de bijeenkomst van voorzitters van de commissies voor Europese aangelegenheden van de parlementen van de Europese Unie, hierna aangeduid als de COSAC-voorzittersbijeenkomst, plaats. Naast de genoemde delegaties namen ook delegaties van de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie deel als waarnemer, evenals een delegatie van het Europees Parlement. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit Johan Dessing (FvD), ondervoorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer en Emiel van Dijk (PVV), lid van de commissie Europese Zaken van de Tweede Kamer. De ambtelijke ondersteuning bestond uit Van den Driessche (Eerste Kamer) en Hessing-Puts (Tweede Kamer). De delegatie brengt als volgt verslag uit.¹

Briefing Nederlandse ambassadeur Boedapest

De delegatie ontving op maandagochtend een briefing van de Nederlandse ambassadeur in Boedapest, mevrouw Désirée Bonis. Zij informeerde de delegatie over de prioriteiten van het Hongaarse Voorzitterschap en de relatie tussen Nederland en Hongarije.

Opening van de vergadering

De conferentie werd geopend door de ondervoorzitter van het Hongaarse parlement de heer István Jakab.

De ondervoorzitter memoreerde dat dit de tweede keer is dat Hongarije het EU-voorzitterschap bekleedt, sinds 2011. Hij vervolgde met een overzicht van de prioriteiten van het Hongaarse Voorzitterschap:

1. Concurrentievermogen: New European Competitiveness Deal;
2. Defensie: The Reinforcement of European Defence Policy;
3. Uitbreiding: A Consistent and Merit Based Enlargement Policy;

¹ De documenten bij deze plenaire vergadering zijn te raadplegen op de website van IPEX: <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac/home>

4. Migratie: Stemming Illegal Migration;
5. Cohesie: Shaping the Future of Cohesion;
6. Landbouw: A Farmer-Centered EU Agricultural Policy;
7. Demografie: Addressing Demographic Challenges.

Procedurele zaken

Het Voorzitterschap koppelde terug uit de vergadering van de troika en meldde dat de troika een brief van de commissievoorzitter Europese Zaken van het Letse parlement, de heer Cepuritis, had ontvangen waarin hij meldt zijn deelname aan COSAC terug te trekken als reactie op de buitenlandse bezoeken die de Hongaarse premier in het kader van de oorlog in Oekraïne heeft afgelegd aan Rusland, de VS en China.

De ontwerpagenda voor de plenaire COSAC-vergadering werd goedgekeurd. De opzet van het bi-annual report is goedgekeurd en wordt op 29 juli 2024 verstuurd. De beantwoording dient uiterlijk 18 september a.s. te worden verstuurd.

Sessie I Presentatie van de prioriteiten van het Hongaarse Voorzitterschap

De heer János Bóka, Minister voor EU-zaken, gaf een nadere toelichting op de prioriteiten van het Hongaarse Voorzitterschap. Aangegeven werd dat Hongarije inzet op een flexibele markt en open economie. Versterking van defensie is nodig vanwege de actuele conflicten. Ook werd genoemd dat Moldavië en Georgië vooruitgang hebben geboekt in het uitbreidingsdossier. Ten aanzien van het onderwerp illegale migratie werd de nadruk gelegd op de externe dimensie van migratie, de samenwerking met derdelanden daarin en het belang van het bewaken van de buitengrenzen van de EU. Het Hongaarse voorzitterschap ziet in cohesie een kans voor de aanpak van de demografische uitdagingen. Het onderwerp landbouw hangt samen met voedselzekerheid, het tegengaan van voedselverspilling en het verminderen van administratieve lasten. Daarnaast zal het Hongaarse voorzitterschap aanpakken wat gaandeweg nodig blijkt, met inachtneming van de soevereiniteit van de lidstaten.

Na deze inleiding namen verschillende delegaties het woord. De delegaties gingen in op de prioriteiten die Hongarije heeft gesteld met name ten aanzien van migratie, uitbreiding en cohesie. Ook herhaalden verschillende delegaties hun onverminderde steun voor Oekraïne.

De heer Hofreiter, voorzitter van de commissie Europese Zaken van de Duitse Bondsdag, riep in dat kader op dat de EU eenduidig moet handelen. De genomen acties van premier Orbán passen daar niet in. Hij riep het Hongaarse parlement op de Hongaarse regering daarop aan te spreken. Deze oproep deed hij mede namens de Finse commissievoorzitter, de heer Autto. De oproep werd verwelkomd door verschillende delegaties en met name ook door de Oekraïense commissievoorzitter, mevrouw Klympush-Tsintsadze.

De heer Dessing sprak zijn steun uit voor de prioriteiten die het Hongaarse Voorzitterschap voor het komende half jaar heeft gesteld en noemde in het bijzonder de holistische benadering van Hongarije ten aanzien van het Europese beleid. Hij vervolgde met een steunbetuiging voor het buitenlandbeleid van de Hongaarse premier Orbán, met name voor zijn inspanningen om gesprekken aan te gaan met beide kampen in de oorlog van Rusland in Oekraïne.

De heer János Bóka gaf in reactie op de interventies aan dat de vredesmissies van premier Orbán waren gericht op een open discussie, in de overtuiging dat de dialoog aangaan van grote waarde is in samenwerking, juist als we het niet met elkaar eens zijn.

Sessie II Stand van zaken van de Westelijke Balkan en Oostelijke uitbreiding van de Europese Unie

Deze sessie werd ingeleid door de heer Olivér Várhelyi, Eurocommissaris voor Nabuurschap en Uitbreiding, en de heer Péter Sztáray, Staatssecretaris Buitenlandse Zaken en Handel van Hongarije.

De Eurocommissaris gaf ten aanzien van de kandidaat-lidstaten aan dat er zorgelijke ontwikkelingen zijn in Georgië met het aannemen van de transparantiewet. In het najaar wordt het nieuwe rapport van de Europese Commissie over EU-uitbreiding uitgebracht.

De Staatssecretaris lichtte toe dat de door het Voorzitterschap gekozen prioriteiten belangrijk zijn voor Hongarije maar ook voor de andere lidstaten. Verder gaf hij aan dat het Voorzitterschap zo veel mogelijk vooruitgang wil boeken met alle kandidaat-lidstaten.

Vervolgens namen verschillende delegaties het woord. Er werd gesproken over de voorwaarden voor toetreding en de gelijke behandeling van de kandidaat-lidstaten daarbij, de zorgen over Georgië, de bij uitbreiding benodigde hervormingen (zoals QMV) en de mogelijkheid tot getrapte toetreden.

Zowel de Eurocommissaris als de Staatssecretaris riepen de lidstaten op goede contacten te onderhouden met de kandidaat-lidstaten.

Namens de delegatie,

De ondervoorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer,
Dessing

De delegatieleider van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer,
E. van Dijk